

Justitiedepartementet

Kriminalvården
Arbetsförmedlingen

Uppdrag till Kriminalvården och Arbetsförmedlingen om åtgärder för att främja dömda kvinnors förutsättningar på arbetsmarknaden

Regeringens beslut

Kriminalvården och Arbetsförmedlingen ges i uppdrag att utveckla sin samverkan för att förstärka insatserna för dömda kvinnor i syfte att öka deras förutsättningar att efter verkställigheten få och behålla ett arbete. Syftet är att fler ska få arbete.

Myndigheternas insatser ska särskilt inriktas på att

- i ett tidigt skede av verkställigheten påbörja en gemensam kartläggning och planering av åtgärder som förbättrar dömda kvinnors förutsättningar på arbetsmarknaden,
- gemensamt motivera kvinnorna till att ta del av sådana åtgärder,
- gemensamt ta ansvar för att planeringen genomförs och fullföljs, samt att
- gemensamt stödja kvinnorna och följa upp vidtagna åtgärder under och efter verkställigheten.

Myndigheterna ska i samverkan fortsatt vidta åtgärder som syftar till att öka kvinnornas kunskaper om yrkes- och arbetsmarknadsutbildningar och andra arbetsmarknadsinriktade åtgärder och utveckla rutiner som stöder ett långsiktigt samarbete.

Myndigheterna ska vidare analysera behovet av att, inom befintliga regelverk, utveckla de arbetsmarknadsinriktade åtgärderna så att de vid behov kan anpassas för kvinnors särskilda behov och förutsättningar.

En delredovisning av uppdraget ska lämnas till Justitiedepartementet senast den 31 maj 2013. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 maj 2014.

Bakgrund

En av de viktigaste åtgärderna för att minska risken för återfall i brott är att skapa förutsättningar för dömda att få tillträde till arbetsmarknaden.

En stor andel av Kriminalvårdens klienter saknar arbete när de frigges samtidigt som de dessutom utgör en av de grupper som har svårast att etablera sig på arbetsmarknaden. Många har bristfällig utbildning, missbruksproblem och psykiska problem och deras erfarenhet av arbetsmarknaden inskränker sig ofta till kortvariga och okvalificerade arbeten.

Dömda kvinnor har i allmänhet en mer utsatt och problemfylld livssituation än manliga klienter och har även i övrigt en svår situation när det gäller bland annat sysselsättning och ekonomi.

Regeringen har genom reformer på en rad viktiga områden skapat förutsättningar för ett effektivt återfallsförebyggande arbete och för att förbättra de intagnas frigivningssituation. För Kriminalvårdens klienter har detta bland annat inneburit tillgång till arbetsmarknadsåtgärder och utökade möjligheter till utslussning. Användningen av de utökade möjligheterna till åtgärder har utvärderats av Brottsförebyggande rådet. Resultaten pekar på att arbetsmarknadsutbildning har en positiv inverkan på deltagarnas arbetssituation och ger därutöver stöd för att det finns ett samband mellan förbättrad arbetssituation och minskat återfall.

Kriminalvården och Arbetsförmedlingen samverkar i dag kring en rad yrkesinriktade åtgärder i Kriminalvården. För insatser som riktas till dömda kvinnor i anstalt är basen för samverkan att arbetsförmedlare finns tillgängliga på samtliga anstalter. En del av insatserna bedrivs i form av arbetsmarknadsutbildningar finansierade av Arbetsförmedlingen. Dessutom finns kortare utbildningar i Kriminalvårdens regi.

Kriminalvården och Arbetsförmedlingen bedriver också tillsammans med ett antal kommuner i landet samarbete inom ramen för Krami, en arbetslivsinriktad rehabilitering som vänder sig till män och kvinnor som på grund av sin kriminella och sociala bakgrund har svårt att komma ut i arbete eller utbildning. På flera orter finns även Kramiverksamhet som är särskilt anpassad för kvinnor. De uppföljningar som gjorts beträffande Kramis verksamheter visar att de som genomgått Krami har en avsevärt förbättrad arbetssituation och att det också visat sig vara samhälls-ekonomiskt mycket lönsamt.

Uppdraget

Behovet av arbetsmarknadsinriktade åtgärder för Kriminalvårdens klienter är stort och de kvinnliga klienternas situation är i det sammanhanget särskilt problematisk. Arbetsmarknadsinriktade åtgärder för dömda kvinnor är nödvändiga för att de efter verkställigheten ska vara bättre rustade för arbetsmarknaden. Det arbete som bedrivs för gruppen bör därför fortsatt förbättras inom ramen för de resurser som i dag används.

Insatserna bör bland annat inriktas på att öka kvinnornas kunskaper om vilka yrkesutbildningar och andra arbetsmarknadsinriktade åtgärder som finns att tillgå och att motivera kvinnorna till att ta del av dessa åtgärder. Även informationsinsatser eller utbildningar om hur man söker arbete eller om villkoren på arbetsmarknaden kan bidra till att förbättra dessa kvinnors förutsättningar att få och behålla ett arbete.

De arbetsmarknadsinriktade insatserna för kvinnor i Kriminalvården bör sättas in ett så tidigt skede som möjligt för att stärka deras motivation att komma i arbete efter frigivningen och för att i god tid kunna identifiera och planera för behovet av särskilda utslussningsåtgärder. Myndigheterna ska också gemensamt ta ansvar för att planeringen genomförs och fullföljs, att kvinnorna erbjuds erforderligt stöd samt för att vidtagna åtgärder följs upp under och efter verkställigheten.

Kriminalvården och Arbetsförmedlingen ska inom ramen för uppdraget även analysera behovet av att utveckla de arbetsmarknadsinriktade åtgärderna så att de vid behov kan anpassas för kvinnors särskilda behov och förutsättningar. Myndigheterna ska i detta sammanhang undersöka möjligheterna att arbeta med entreprenörskap och företagande med inriktning på socialt företagande som en del av insatserna i anstalt och i frivård.

Myndigheterna ska vid uppdragets genomförande överväga behovet av ytterligare åtgärder för att främja en samsyn kring det gemensamma uppdraget.

Myndigheterna ska vid uppdragets genomförande även beakta de rekommendationer beträffande arbetsmarknadsinriktade insatser som framgår av Kriminalvårdens slutredovisning av regeringsuppdraget (Ju2008/7300/KRIM) om att genomföra en försöksverksamhet riktad till kvinnor som varit utsatta för människohandel eller befunnit sig i prostitution.

En delredovisning av uppdraget ska lämnas till Justitiedepartementet senast den 31 maj 2013. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 maj 2014. Av redovisningarna av uppdraget ska framgå vilka insatser som Kriminalvården och Arbetsförmedlingen genomfört med anledning av uppdraget.

På regeringens vägnar

Beatrice Ask

Anna C. Lindberg

Kopia till:

SB/SAM

Fi/BA

U/JÄM

A/A